

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญและความ เป็นมาของปัญหา

การศึกษา เป็น เครื่องมือสำคัญ ของชาติ ที่จะ พัฒนาบุคคล ให้มีคุณภาพ ดังที่ ญัตติ สภาฯ (๒๕๒๖ : ๑๒) กล่าว ว่า "การศึกษา เป็นกระบวนการ พัฒนาบุคคล ในทุก ๆ ด้าน ให้มีความ เจริญ ทั้ง แก่ตนเอง และสังคม" แต่การที่จะ นำการศึกษา เข้าไปพัฒนาคุณภาพ ของมนุษย์ ในสังคม นั้น เป็น เรื่องที่ละเอียดอ่อน ที่จะต้อง พิจารณา อย่างรอบคอบ ก่อนที่จะ กำหนดลง ไซ้เป็น ความมุ่งหมาย ทางการศึกษา และ เมื่อใดที่กำหนด ความมุ่งหมาย ทางการศึกษา แล้วยังคง ต้องผ่าน ขั้นตอน อีกหลายขั้น เพื่อแปลง ไปสู่ การปฏิบัติ

หลักสูตร เป็นสื่ออย่างหนึ่ง ที่จะ นำความมุ่งหมาย ทางการศึกษา ไปสู่ การปฏิบัติ จริงได้ ช่าง บัณฑิต (๒๕๓๑ : คำนำ) กล่าว ถึงหลักสูตร ไว้ว่า "การพัฒนาสังคม จะได้ ประโยชน์ มากน้อย เพียงใด ขึ้นอยู่กับ หลักสูตร เพราะหลักสูตร เป็นหัวใจ ของการศึกษา"

อาจกล่าว ได้ว่า หลักสูตร เป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะ ทำให้ การจัดการ การศึกษา บรรลุ ความมุ่งหมาย ทางการศึกษา ที่วางไว้ เพราะ หากจะ เปรียบ ความมุ่งหมาย ทางการศึกษา เป็นผลที่มุ่งหวัง แล้ว หลักสูตร ก็ จะเปรียบ ได้กับ มรรควิธี ที่จะ นำความมุ่งหมาย ดังกล่าว ไปสู่ความสำเร็จ ดังที่ สมิตร์ คุณานุกร (๒๕๑๘ : ๒) กล่าว ว่า

การจัดการ การศึกษา ในประเทศ ใดก็ตาม จะไม่สำเร็จ ล่วงไป ตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตร เป็นโครงกร และ เป็นแนวทาง ในการ ให้การศึกษา การให้ การศึกษา หมายถึง การให้ วิชาความรู้ การถ่ายทอด วัฒนธรรม การปลูกฝัง ทัศนคติ ค่านิยม และการ เสริมสร้าง ความเจริญเติบโต

ราฟ คับบลิว ไทเลอร์ (Ralp W. Tyler ๑๙๒๙ : ๑ - ๒) กล่าว ถึง หลักสูตร ไว้ว่า "หลักสูตร จะชี้ให้เห็น ความต้องการ ของสังคม ซึ่ง จะจัด เนื้อหา เพื่อสนอง ความต้องการ ของบุคคล ในสังคม ใดคือ ๑. ความมุ่งหมาย ในการ ให้การศึกษา ๒. เนื้อหา

วิชาและอัตราเรียน ๓. กระบวนการเรียนการสอน ๔. การประเมินผลการเรียน" ซึ่งตรงกับที่ ฮิลดา ทาบ่า (Hilda Taba ๑๙๖๒ : ๑๐) สรุปไว้คือ "๑. จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ ๒. การเลือกและการจัดเนื้อหา ๓. กระบวนการเรียนการสอน ๔. โครงการประเมินผล"

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หลักสูตร เป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตร เป็นทั้ง เป้าหมายและแนวทางที่จะทำให้กระบวนการจัดการศึกษาบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ การจัดหลักสูตรในรูปแบบใดย่อมต้องจัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาอยู่เสมอ เมื่อความมุ่งหมายทางการศึกษาเปลี่ยนแปลง หลักสูตรก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ความมุ่งหมายทางการศึกษาของสังคมโลกก็ตามย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะและภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ซึ่งเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วพร้อมกับสภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง จึงมีความจำเป็นที่คงมีการ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เหล่านั้น

กรมวิชาการ (๒๕๓๒ : ๑) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงหลักสูตรไว้ว่า " สภาพ เศรษฐกิจและสังคม เปลี่ยนแปลงไป มีความเจริญก้าวหน้าทางคานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว หลักสูตรซึ่ง เปรียบเสมือนข้อกำหนดซึ่ง เป็นแม่บท เกี่ยวกับการ เรียนการสอนสำหรับใช้ร่วมกันทั่วประเทศจำเป็นต้องปรับปรุงให้ทันความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว "

สังค อุทรานันท์ (๒๕๒๓ : ๒๕๒) ก็ได้กล่าวถึงการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นในช่วง เวลาใดเวลาหนึ่งย่อมจะมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมในช่วง เวลานั้น ครั้นเวลาผ่านไปสภาพของสังคมมีการ เปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบตอหลักสูตร อาจทำให้หลักสูตรไม่มีความเหมาะสม กับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมในเวลาใหม่ก็ใด ดังนั้นการปรับปรุงแก้ไขหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรย่อมมีความจำเป็นสำหรับหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย และสามารถสนองความต้องการของสังคม

การจัดการศึกษาในประเทศไทยก็ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตร

หลายครั้งตามความจำเป็น ซึ่งในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรทางคาน
 วิชาชีพก็เปลี่ยนแปลงตามไปควบคู่กัน เพราะการศึกษาทางคานวิชาชีพเป็นจุดมุ่งหมาย
 ทางการศึกษาที่สำคัญมากประการหนึ่งในทุก ๆ แผนการศึกษา ดังเช่นแผนการศึกษา
 แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ (๒๕๒๐ : ๑๒) ข้อ ๓๖ กล่าวว่า "การอาชีวศึกษาเป็น
 การศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กันตามความต้องการของท้องถิ่นและ
 สังคม"

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ นักการศึกษาจึง เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้อง เปลี่ยนแปลง
 จุดมุ่งหมายทางการศึกษา เปลี่ยนเนื้อหาวิชา ตลอดจนเปลี่ยนแปลงกระบวนการ เรียน
 การสอน การวัดผลประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมมากขึ้น ซึ่งมีความหมายว่า
 ต้องทำการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้นเอง

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลกระทรวงศึกษาธิการ ได้ก่อกำเนิดขึ้นโดย
 พระราชบัญญัติวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติ
 เปลี่ยนชื่อวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช
 ๒๕๓๒ ซึ่งมีนโยบายจัดการศึกษาทางคานวิชาชีพ (๒๕๓๓ : ๒๐ - ๒๒) ให้ความสำคัญ
 ของการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยกำหนดให้การจัดการศึกษา
 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ นับเป็นการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่ง เน้น
 การฝึกทักษะในระดับกึ่งฝีมือ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๓๒ : ๒๗)
 ได้ปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช ๒๕๒๔ เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตร
 วิชาชีพ บริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๑
 ขึ้น โดยมีเหตุผลดังนี้ (๒๕๓๑ : ๑)

วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในความก้าวหน้า
 ทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงได้มอบหมายให้คณะกรรมการอำนวยการ
 ประกอบด้วยอาจารย์ในสายงานบริหารธุรกิจจากวิทยาเขตต่าง ๆ ทั้งส่วน
 กลางและส่วนภูมิภาคดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 (ปวช.) เพื่อให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคม
 ของประเทศ อีกทั้งมุ่งเน้นการผลิตนักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ เป็น
 นักปฏิบัติการทางวิชาการพร้อมที่จะสนองความต้องการของตลาดแรงงาน
 ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนต่อไปในปัจจุบันและอนาคต

หลักสูตรวิชาภาษาไทยก็เป็นหลักสูตรหนึ่งที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางของความมุ่งหมายทางการศึกษาในปัจจุบัน คือ เน้นไปในการใช้ภาษาทางธุรกิจ เพื่อการประกอบอาชีพ ดังที่ ศัญฉิลา โภษะพานุกฤษ (๒๕๓๑ : ๓๘) ใ้กกล่าวไว้ว่า

ความแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่ง เป็นแนวนโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล (หมวด ๒ ข้อ ๒๐) ใ้กกล่าวไว้รัฐพึงสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง . . . โครงสร้างของหลักสูตรจึงมีทั้ง วิชาสามัญ และวิชาชีพ ซึ่งโรงเรียน จะต้องจัดสอนให้สนองตอบนโยบายดังกล่าว

เกี่ยวกับความสำคัญของวิชาภาษาไทย ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ใ้กเน้นถึงการจัดการศึกษาให้ประชาชนชาวไทยทุกคนสามารถใช้ภาษาไทยได้ เป็นอย่างถึในการติดต่อทำความเข้าใจกัน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๓๒ : ๑๕) จารุณี กองพลพรหม และคนอื่นๆ (๒๕๒๖ : ๗) กล่าวว่ "การสอนภาษาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และกับทั้ง เป็นเครื่องมือสื่อสาร ทำให้บุคคลในชาติมีความเข้าใจต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการใช้ภาษาสื่อสารใ้กก็ ย่อมทำให้ประสบความสำเร็จทุกถัน" และ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (๒๕๒๓ : ๓) ก็ใ้กกล่าวถึงว่ความสำคัญของการสอนภาษาไทยว่ "การสอนภาษาของชาติควรใ้กรับ ความสำคัญ เป็นอันดับหนึ่งในวงการการศึกษา"

แต่สำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับอาชีวศึกษาใ้กพบว่าประสบปัญหา อยู่บ้าง ดังที่ วิไลลักษณ์ วรวานานนท์ (๒๕๒๘ : ๔) ใ้กกล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยในวิทยาลัยอาชีวศึกษาว่ "ปัญหาที่ประสบอยู่คือ เอกสารประกอบการเรียน การสอนมีน้อย ไม่เคยใ้กได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย ผู้บริหาร การศึกษาไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยจัดครูที่มีใ้กจบการศึกษาวิชาภาษาไทยโดยตรง เขาสอน" ชันทอง แสนอุม (๒๕๓๐ : ๖) ก็กล่าวถึงปัญหาการเรียนวิชาภาษาไทยว่ "วิชาสามัญและวิชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษามักจะถูกลองข้าม ทั้งที่วิชา เหล่านี้ก็มีส่วนเสริมสร้างในถันการเรียนวิชาชีพ ให้ประสบผลสำเร็จโดย เฉพาะอย่างยิ่ง วิชาภาษาไทย"

ถันเหตุนี้สถำบัน เทคโนโลยีราชวมงคล จึงใ้กปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ เสียใหม่ โดยกำหนด

และโดย เหตุที่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ บริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๑ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ จะดำเนินการครบทุกชั้นเรียนในปีการศึกษา ๒๕๓๓ นี้ จึงควรที่จะสำรวจสภาพของการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยฉบับใหม่นี้ เพื่อที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับว่าหลักสูตรที่นำไปใช้นั้น เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่

ควยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูภาษาไทยและเป็นผู้ที่นำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพบริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ ฉบับปรับปรุงใหม่ไปใช้ ผู้วิจัยคาดหวังว่า งานวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว ประกอบด้วยงานวิจัยติดตามผลหลักสูตรนี้ยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้ทั้งในช่วงที่ใช้หลักสูตร เก่า และเมื่อได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่แล้ว การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ภาษาไทย และนักศึกษาสายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพบริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๑ ไปใช้ โดยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารและการบริการหลักสูตร ในหมวดวิชาภาษาไทย ศึกษาสภาพการจัด การเรียนการสอน และศึกษาสภาพการวัดและประเมินผล ในหมวดวิชาภาษาไทย ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ภาษาไทย และนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สายวิชาบริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ ในงานการบริหารและการบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ภาษาไทย และ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ ๓ สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการทั่วประเทศ เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร
วิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ ฉบับแก้ไข
เพิ่มเติมครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๑

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สายวิชาบริหารธุรกิจ
พุทธศักราช ๒๕๒๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๑ สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล

วิชาภาษาไทย หมายถึง วิชาภาษาไทยที่จัดไว้สำหรับนักศึกษาสายวิชา
บริหารธุรกิจ ซึ่งอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป และหมวดวิชาแกนธุรกิจสัมพันธ์

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หมายถึง กรมที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อ
วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช ๒๕๓๒
เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี มีวิทยาเขตทั้งสิ้น ๓๐ แห่ง ผู้วิจัยเลือกเฉพาะวิทยาเขตซึ่ง
เปิดสอนสายวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพทั้งหมดรวม ๘ แห่ง

สายวิชาบริหารธุรกิจ หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาเลขานุการ สาขาวิชาการขาย สาขาวิชา
ภาษาต่างประเทศ และสาขาที่สถาบันเพิ่มเติมขึ้นตามความเหมาะสม

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
หัวหน้าคณะวิชาสามัญ และหัวหน้าแผนกหรือหัวหน้าสาขา

อาจารย์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ในปีการศึกษา ๒๕๓๓

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสายวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๓๓

การบริหารและการบริการหลักสูตร หมายถึง การจัดปัจจัยและสภาพการณ์ต่าง ๆ ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การใช้หลักสูตร เป็นไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

การวัด และประเมินผลการเรียน หมายถึง การใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงระดับหรือผลการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาภาษาไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนวิชาภาษาไทยได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. เป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหาร และครูภาษาไทยเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

๓. เป็นข้อมูลเพื่อศึกษาคนคว่า เกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพบริหารธุรกิจ พุทธศักราช ๒๕๒๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๑ โดยเฉพาะการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย